

Onze Vogels

61e jaargang no. 8, augustus 2000

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

Vogel

copy

Grasparkieten

en van alles nog wat!

door Jan Bouwmeester

Deel 7

Het kweken van grasparkieten vinden wij allemaal een mooie hobby. Het streven om vogels van 90 à 92 punten naar het ideaalbeeld te kweken kan een mens zijn lust en zijn leven zijn. Dat recht ontnem ik niemand, sterker nog, ik doe er zelf héél graag aan mee.

Toch denk ik weleens, is dat nou "alles"? Heeft onze liefhebberij niet méér mogelijkheden?

Wij allen kweken grasparkieten naar één standaardvoorbeeld en daar hebben wij onze handen vol aan, maar.... Als ik zie hoeveel postuurkanarierassen, hoeveel kippenrassen en hoeveel duivenrassen met ieder een eigen standaard er zijn, dan weet ik meteen dat onze liefhebberij nog in de kinderschoenen staat en dat ook wij de mogelijkheid hebben om meerdere rassen te kweken met een eigen standaard.

Zoals u weet, zijn er kippen en duivenrassen met voetbevedering. Maar er zijn ook grasparkieten met voetbevedering. Deze mutatie bestaat al lang, maar wij kwekers hebben nog niets ermee gedaan! Misschien heeft uzelf wel deze mutatie in uw volière rondvliegen, maar heeft u niets gemerkt. Ik heb al bij verschillende liefhebbers voetbevederde grasparkieten gezien en zelf heb ik ook een jong met (lichte) voetbevedering.

Ook heb ik al grasparkieten met geheel bevederde poten gezien, waarbij de langste voetveren misschien al wel een centimeter lang waren. De meeste van die voetveren

waren minder dan een halve centimeter, maar dat komt omdat er nog niemand is geweest die grasparkieten op juist dat onderdeel ging selecteren.

Wat dat betreft zijn de Japanners attenter dan de Nederlanders, want zij hebben al heel wat dieren en plantenrassen gecreëerd. Zij gebruiken sneller de mogelijkheden die de natuur ons biedt. Zij hebben daar blijkbaar meer oog voor. Maar dat moeten wij toch ook kunnen en durven! Neem die uitdaging om een nieuw ras te kweken eens aan!

Let eens goed op of zich in uw vogelbestand ook voetbevederde exemplaren bevinden en als u die heeft, durf daar dan eens op te selecteren!

In gedachten ben ik al een nieuw ideaalbeeld voor dit ras aan het vormen. Alleen moeten er wel kwekers zijn die hieraan durven beginnen!

Bij dit artikel zit ook een tekening zoals ik

mij dit ongeveer voorstel. Als u erin zou slagen een nieuw ras op poten te zetten, dan kunt u deze vogels voorlopig inzenden naar de TT's onder klasse 83.201 nieuwe mutaties, c.q. combinaties.

Als u op deze manier, gebruik makend van deze mutatie, een nieuw ras gaat vormen, moet u er naar streven om deze mutatie goed zichtbaar te maken, zodat hij voor iedereen herkenbaar is.

Omdat bij dit nieuw te vormen ras de kenmerken zich op de poten bevinden, moet u dit ook goed zichtbaar maken.

Daarom is het noodzakelijk dat u deze eigenschap kweekt in een stam vogels die een heel rechte houding aannemen, die het lichaam goed vrij van stok houden en dus hoog op de poten staan. Daarom heb ik op mijn tekening dit "voorlopige ideaalbeeld" getekend naar een vrij slank en sierlijk type.

Zo'n slank type is heel goed realiseerbaar. Behalve een voetbevederde grasparkiet zou u in de nog verdere toekomst ook een voetbevederde grasparkiet met kuif kunnen kweken.

Of er zo'n nieuw ras komt en hoe het precies wordt, hangt af van wat de natuur ons aan mogelijkheden geeft en of u als kweker durft te ondernemen. Neem daarom vandaag nog al uw vogels in de hand en bekijk of er voetbevederde bij zijn. Is dit het geval, dan hoeft u alleen nog maar het ringnummer te noteren en deze vogels volgend jaar met elkaar te koppelen.

Wie begint?

Vogelmarkt IN DE PARKHAL AAN DE Bovenburen 112 WINSCHOTEN

De Wielewaal organiseert
Op zondag 3 september 2000
Van 10.00 tot 14.00 uur

Handelaren bespreken vóór 1 sept. 2000

Handelaren voor 9.30 uur binnen.

Kwartels en duiven verboden bij veewet art. 3

Inlichtingen na 18.00 uur
0597 - 413967
0596 - 542397

Aanwezig
KAMAN
Dier- en vogelvoerders

Volgende markt
1 april 2001

Vogelbenodigdheden
Wim v/d Lustgraaf

Drentse Vogelmarkt

Zondag 20 FEBRUARI 2000

Giraf Emmen (voorheen De Zuidoosthal)

met meer dan 1600 m² verkoopruimte
geen tocht en kou door uniek sluitensysteem
gezellig terras in de hal
ruime parkeergelegenheid
kwartels en duiven verboden art.3 veewet
openingstijden 9.30 tot 13.00 uur
handelaren voor 9.00 uur binnen
plaatsreservering verplicht
organisatie: Parkieten Sociëteit afd.: Drenthe

Tevens verhuur van volières en locaties
voor tentoonstellingen & shows

Inlichtingen:
0591 - 614434
0591 - 616342
0653 - 535530
na 18.00 uur
Volgende markt
4 februari 2001

Het blauwkroontje

Een kleurrijke en populaire papegaai

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

Kleine papegaaien spreken me aan en met name het schitterende blauwkroontje (*Loriculus galgalus*) is een van mijn favorieten. Nog net geen twaalf centimeter groot is hij en hij komt voor op het Maleisische schiereiland en verschillende eilanden in Indonesië. Hij is al jaren een populaire vogel bij de vogelliefhebbers.

de soorten af en toe te krijgen voor liefhebbers en het blauwkroontje is de spectaculairste en best verkrijgbare. De soort is seksueel dimorf en dus gemakkelijk te seksen, want de pop heeft geen rode vlek op de keel en de

gele band onder op de rug is ook afwezig.

Deze uniforme groep kleine, groene, kortstaartige papegaaien heeft kleine tere bekjes. Er zijn verscheidene rode vlekken (gewoonlijk rood, blauw of

Telkens als ik een van deze vogels in goede conditie zie, voel ik me gedwongen hem weer te fotograferen. Hij is een van de kleurrijkste vertegenwoordigers van de miniatuur hangpapegaaien, een aantrekkelijke groep van elf soorten uit het geslacht *Loriculus*. Helaas zijn slechts vier van

Vogel

copy

geel) die het groene verankleed versieren. Bij het blauwkroontje zijn alle verschillende kleurvlekken (afgezien van de schitterende ondervleugeldekveren) op bijgaande foto's te zien.

De naam "hangpapegaai" komt van de ongebruikelijke gewoonte van deze papegaaien om ondersteboven te roesten. Een andere gewoonte van deze hangpapegaaien is (evenals bij dwergpapegaaien) dat de poppen nestmateriaal dragen tussen de stultveren, als ze naar het nest vliegen.

Don en Irene Bardgett uit Yorkshire en andere fokkers in Groot-Britannië, hebben flink succes gehad met het fokken van hangpapegaaien. Deze soort kan men het best ófwel in kleine voliëres ófwel in grote broedkooien houden. Ze moeten vorstvrij zitten en de omgevingstemperatuur moet minimaal tien graden zijn. Men kan ze ook samen houden met kleine insectenetters of vinken in beplante voliëres, want ze vernielen de beplanting geenszins.

In Nederland zijn goede resultaten van een aantal kwekers vermeld. Jos Hubers, de bekende lorie- en dwergpapegaaienkweker, stelde me in de gelegenheid de foto's bij dit artikel te maken. Hij heeft uitstekende resulta-

ten gehad met het blauwkroontje, als ook met andere soorten.

De grote, prachtig onderhouden aluminium binnenkooien die hij gebruikt voor de kweek, zijn een bewijs van vogelkundig vakmanschap. Deze kooien worden nu ook gebruikt bij een aantal andere kwekers en hebben zonder twijfel bijgedragen tot het kweksucces van deze fokkers, want de kooien kunnen goed schoongehouden worden. Dit vindt weer zijn

weerslag in de kwaliteit van het fokbestand dat men van deze kwekers kan betrekken. De nestkasten hangen meestal buiten de kooien en geven aldus het gemak de jongen vlug te kunnen controleren. Ook het ringen van de jongen is gemakkelijker zo.

Het natuurlijk dieet van hangpapegaaien omvat nectar, fruit, zaden en bloesems. Fokkers geven gewoonlijk lorriënectar, zacht fruit, inclusief besen, gehakt fruit, insectenvoer en kleine, gekiemde zaden.

Ringen bestellen van bestelronde 3.

Wij maken de leden / vogelliefhebbers er op attent dat de ringencommissarissen de ringen voor bestelronde 3 niet later dan **31 augustus a.s.** moeten bestellen bij het bondsbureau.

Zorg dus dat u de ringenbestelling tijdig bij uw ringencommissaris indient. Zoals u weet gaat het hier om de ringen die **uiterlijk 1 maart 2001 worden uitgeleverd**. Zie ook de informatie in Onze Vogels van januari 2000 pagina 23.

1500 VOGELVRIENDELIJK GEPRIJSTE ARTIKELEN DIREKT UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

Natuurlijk bij **FAUNA BIRDPRODUCTS DISCOUNT** in LOON OP ZAND!

De **GROOTSTE** en best gesorteerde **DIERENSPECIAALZAAK** van het **ZUIDEN** voor al uw **VOGELBENODIGDHEDEN** en daarmee bespaart u bakken geld.

Kom snel langs of vraag onze catalogus aan.

Uw hobby wordt er nu nog mooier op!

OPEN DAG bij FAUNA !!!
Zondag 17 september a.s. van 12.00 - 17.00 uur

Wij zijn de gehele vakantieperiode geopend !!

FAUNA BIRDPRODUCTS DISCOUNT
De Hoogt 9-10 (bij Mercedes garage)
9175 AX Loon op Zand
Tel. (0416) 36 40 04

Openingstijden:
ma. t/m vrij. 9.00 - 18.00 uur
zaterdag 9.00 - 16.00 uur

Over kanaries gesproken

Kleurkanaries

Vragen over de vererving • deel 8

In enkele eerdere artikelen heb ik getracht om op een aantal veelvuldig door vogelliefhebbers gestelde vragen een antwoord te geven. In een vorige editie van ons tijdschrift kunt u ze aantreffen.

Wat ik daarbij bewust achterwege heb gelaten, zijn de vragen over vererving van de steeds groter wordende lijst van mutaties. In het verleden zagen we veelvuldig artikelen over vererving van de factoren die voor deze mutaties verantwoordelijk zijn. Vrijwel altijd werden in een dergelijk artikel vele formules op papier gezet.

Juist deze formules waren voor velen een reden om snel de bladzijde om te slaan of halverwege het artikel af te haken. Jammer, want in eerste instantie was de lezer wel geïnteresseerd naar de wijze waarop bepaalde kleurslagen tot stand komen.

In dit artikel derhalve geen formules. Ik wil met een aantal voorbeelden trachten aan te geven, wat we uit bepaalde kruisingen mogen of kunnen verwachten.

Eerst de onvermijdelijke verklaring van een paar te gebruiken kringen:

1 vererven: het overdragen van verschillende kenmerken van de ouders aan de kinderen. Dit kunnen zowel zichtbare als onzichtbare eigenschappen zijn. We moeten hier bv. denken aan de houding, de grootte, kleur van het pigment, kleur van de lipochroom, de aanleg tot zingen, het al dan niet goed groot brengen van hun jongen en mutaties die in de loop de tijd zijn ontstaan bij de oorspronkelijk groene kanarie en de daarop volgende kleurslagen.

2 mutatie: een verandering van een of meer factoren, waardoor er een verandering in met name het uiterlijk van de vogel ontstaat. Een voorbeeld is de Ivoorfactor, die de gehele kanarie plotseling een zachtere tint laat aannemen.

3 Geslachtsgebonden vererving: vererving van factoren, die verbonden zijn met het geslacht van de vogel. Eenvoudig gezegd: een man kan meerdere (dus ook niet in het uiterlijk zichtbare) factoren vererven. Denk hierbij aan een groene kanarie, die agaats en/of bruine nakomelingen kan geven. Poppen kunnen voor wat betreft de geslachtsgebonden verervende factoren uitsluitend doorgeven, wat ze daadwerkelijk laten zien. Geslachtsgebonden factoren zijn behalve de agaats, bruin en isabel de satinet-, ivoor-, en pastelfactor.

4 Onafhankelijke of vrije vererving: hierbij maakt het niet uit, of deze factor bij de pop of bij de man aanwezig is. In beide gevallen kan hij in het uiterlijk van de nakomelingen zichtbaar zijn.

Onafhankelijke factoren zijn o.a. ino, opaal, recessief wit, en de nieuwste factoren eumo, topaas en onyx. Al deze factoren vererven (toevallig) bovendien nog eens recessief. Dit wil zeggen, dat zowel de pop als de man deze factor beide

minimaal moet bezitten, ofwel 'vol', dus in het uiterlijk zichtbaar, ofwel 'verervend' dus niet zichtbaar.

Naast de bovenstaande onafhankelijke- en recessief verervende factoren, kennen we ook nog enkele factoren die intermediair vererven, hierover later meer.

KRUISINGEN

In plaats van verervend spreken we ook vaak over een splitvogel. We bedoelen dan dus hetzelfde, alleen een wat korter woord, dus ook in de onderstaande tekst.

Eerst de verervingwijze van de ivoorfactor:

	man	x	pop	nakomelingen
a.	niet-ivoor	x	ivoor	split-ivoor mannen niet ivoor poppen
b.	split-ivoor	x	niet ivoor	niet ivoor en split-ivoor mannen niet ivoor en ivoor poppen
c.	split-ivoor	x	ivoor	ivoor en split-ivoor mannen niet ivoor en ivoor poppen
d.	ivoor	x	ivoor	alleen ivoor, mannen en poppen
e.	ivoor	x	niet ivoor	split-ivoor mannen ivoor poppen

Opmerking: kruising b. en c, geven ons deels split-ivoor mannen dit is uiterlijk niet waarneembaar. Alleen middels verdere paringen kunnen we ontdekken, of de ivoor-factor aanwezig is. Dit is dus bv. geel intensieve man die we aankopen en paren aan een geelschimmel pop, waaruit geel-ivoor intensieve en schimmel POPPEN komen! De meest gebruikelijke kruising is c.

Let OPI! Er zijn GEEN POPPEN die split voor ivoor, pastel of satinet zijn !!!!

Nu de vererving van de opaalfactor:

	man	x	pop	nakomelingen, zowel MAN als POP
a.	opaal	x	opaal	100% opaal
b.	split-opaal	x	opaal	of 50% opaal + 50% split-opaal
c.	split-opaal	x	split-opaal	50% split-opaal + 25% opaal + 25% niet-opaal
d.	split-opaal	x	niet-opaal	of 50% split-opaal + 50% niet opaal.

Opmerking: zoals reeds eerder aangegeven, is het niet van belang, of nu de pop of de man zijn aandeel in het opaal gebeuren levert, als gevolg van de onafhankelijke of niet geslachtsgebonden vererving. Willen we zichtbare opalen bij de nakweek hebben, dan moeten dus beide ouders de opaal factor al dan niet zichtbaar bij zich dragen.

Voor 'opaal' kan hier ook b.v. ingevuld worden 'ino', 'eumo', of 'recessief wit'.

Tot slot: de 2 boven beschreven kruisingen zijn voor genoemde mutaties compleet. Er zijn geen andere mogelijkheden.

Wel zijn er nog andere factoren, die in nauwe samenhang met genoemde mutaties het totaal beeld van een kanarie bepalen. Deze hebben echter een andere wijze van vererving, zoals b.v. de dominant wit-, de geel-, de rood-, de intensief-, en de mozaïefactor. Wellicht komen deze later nog eens aan bod!

Zelftest: welke kleuren kunnen we in het nest aantreffen uit de kruising: man groen x pop groen split onyx, ino, eu-mo, opaal, recessief wit EN topaas? Ik hoor het nog wel eens.

*Piet Wassenaar
Barnveld*

De praktijk

Een zware en moeilijke tijd voor de vogels is de ruitijd. In deze periode hebben kanaries het moeilijk. Tracht ze goed te verzorgen.

Om het verenplukken tegen te gaan hang ik flink wat touw in de voliëre. De vogels moeten ter afwisseling wat te doen hebben. Ook met een stukje spek of een afgekloven kippenbout of -poot kunnen ze uren bezig zijn. Verder voer ik de vogels drie- in plaats van tweemaal; ook dat is weer een afwisseling.

Tevens verander ik regelmatig de plaats van de voerbak, op de oude plaats vinden ze nog van alles. Wordt er toch nog gepikt aan een vogel dan wordt zo'n geplukt exemplaar een tijdje apart gezet, tot hij er weer toonbaar uitziet en teruggaat in de voliëre.

Overjarige vogels die slecht door de rui komen, worden niet meer ingezet voor de kweek.

En dan de verzorging zelf.

Regelmatig eivoer, voldoende zaad gemengd met gebroken haver, maagkiesel, grit, mineralen, sepia en wekelijks nieuwe bodembedekking, nl. zilverzand met grit.

Kortom, doe alles om de vogels bezig te houden. Twee tot driemaal wekelijks vers badwater, de vogels zullen u dankbaar zijn.

Ook voldoende groenvoorziening. Dit moet wel na een half uur op zijn. Als voorbeeld: slablaadjes, stukjes sinaasappel en appel, spruitenafval, witlof et- cetera en dan niet alles tegelijk. Elke dag wat anders.

Ook aan gedroogd oud wit- en bruinbrood kunnen ze uren pikken. Verder ook gedroogde eierschalen (denk aan salmonella) toevoegen. Een kanarie is nieuwsgierig, maak hiervan gebruik door steeds wat anders te verzinnen. Ook worden de zitstokjes die extra worden aangebracht door middel van waspinnetjes aan het voliëredraad, van positie veranderd. De vogel probeert ook dit weer uit.

En dan last but not least, kijk regelmatig op specifieke

plaatsen of er bloedluis aanwezig is. Vooral als 's zomers de temperatuur hoog is, is de vermeerdering enorm. Dus met andere woorden, poets regelmatig en bedenk steeds wat anders.

Verder heb ik naast de voliëre een notenboom geplant; dit om muggen rondom mijn voliëre tegen te gaan. En het werkt. Bijkomend voordeel is dat de bladeren van deze boom bij hoge buitentemperaturen de voliëre mooi koel houden.

Vanaf oktober eten de vogels ook walnoten. Ze zijn er dol op. In mijn voliëre wordt met kunstlicht gewerkt en de verlichting in zeer korte tijd teruggebracht naar acht uur per dag.

Dit om de rui zo snel mogelijk zijn werk te laten doen.

En aangezien vroeg met de kweek begonnen wordt en het verkorte kunstlicht zijn werk doet, zijn de vogels rond 1 september allemaal door de rui heen.

En dan komt het mooiste moment van het jaar zo rond half september. Zit er mooi tentoonstellingsmateriaal tussen, is er voldoende kweekmateriaal? Kortom, voor selecteren worden wel een paar dagen uitgetrokken.

Tentoonstellingskooien worden aan een nadere inspectie onderworpen, eventueel voorzien van een nieuw laagje verf.

Een klein TT-rekje wordt opgebouwd, dat door middel van planken en latten jaarlijks in en uit elkaar geschroefd wordt.

Alles wordt in gereedheid gebracht voor het komende tentoonstellingsseizoen en er wordt gekeken of het werk gedurende het afgelopen jaar niet voor niets is geweest.

Succes.

*J.M. Donners
Buchten-Born*

K.B.O.F. " DE WITTE SPREEUWEN "

Het beste en meest gelezen **Belgisch Ornithologisch tijdschrift** voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks. Oplage 25.000 exemplaren alleen in Vlaams België. Het bevat 80 pagina's, prachtig geïllustreerd, boordevol wetenschappelijke tekst, over huisvesting, kweken en verzorging. **Jaarabonnement: 1000 BEF of 55 gulden of 24.75 euro.** Betaling: 55 gulden op rekeningnr. 67.32.33.790 bij de ING bank te Tilburg, of 1000 BEF per eurocheque aan de heer Alfons TRUYTS, Alg. Nat. Penningmeester, K.B.O.F., Witte Gracht 90 te 2222 HEIST OP DE BERG. Gratis proefnummer op schriftelijke aanvraag bij Marcel SWINNEN, Schansstraat 147, 3470 KORTENAKEN.

De gele kwikstaart

Deze vogels komen zeer uitgebreid voor in Noord-Afrika, Europa, Azië en in Noord-Amerika.

In dit gebied komen 20 ondersoorten voor. In de trek vormen ze grote groepen met witte kwikstaarten. De veldkenmerken zijn: een slanke olijfgroene vogel waarvan de onderkant helder geel is, vlucht govend, lopend dan weer rennend over de grond. In de winter met verschillende ondersoorten bij elkaar zijn ze zeer moeilijk te onderscheiden.

De zang bestaat uit korte, maar toch muzikale tonen op elkaar. Zo gauw ze terug komen van de zuidelijke streken vertonen de mannetjes een opmerkelijk baltsgedrag.

Enkele soorten zijn:

- *Montacilla flava flava*; helder gele keel, olijfgroene rug, blauwgrijze kop met witte wenkbrauwstreep.

- *Montacilla flava thunbergi*; donkergrijze kop met zwarte oogdeklveren.
- *Montacilla flava flavissima*; geelgroene kop met gele wenkbrauwstreep.
- *Montacilla flava cinereocappila*; grijze kop en gele keel.
- *Montacilla flava feldegg*; zwarte kop en gele keel.

Biotoop

Deze vogels voelen zich zeer thuis in vochtige landen, moerassige gebieden langs rivieren en plassen met lage vegetatie. In Nederland plaatselijk een algemene broedvogel.

Van mei tot en met juli begint het vrouwtje met de bouw van het nest. Meestal op de grond. Dit is gemaakt van mos, gras, wortels, haren en dergelijke en bevindt zich vaak in de buurt van lage beschoeiing. Er worden 4 tot 6 eieren gelegd; deze zijn wit met lichtbruine vlekken.

De pop broedt deze over het algemeen alleen uit, hoewel het ook voorkomt dat de man meebroedt. Na 13 - 14 dagen komen de eieren uit. De jongen worden voornamelijk met insecten, spinnen en weekdierjes gevoerd.

Zoals vele grondbroeders kunnen ze het nest al met 10 - 11 dagen verlaten, maar zijn pas zelfstandig na +/- 28 dagen. Ze kunnen twee rondes maken.

Vanaf begin september gaan ze op trek naar het zuiden om begin april terug te keren.

Voor ons als vogelliefhebber een zeer interessante vogel. Ze zijn zeer goed te houden evenals de grote gele en witte kwikstaarten. Ook zijn er mij al kweekresultaten bekend. Maar men moet in de winter wel zorgen voor een vorstvrije plaats, vooral bij langere vorstperiodes.

Ook het aantal uren licht speelt een rol mee. Ik hou het zelf bij de spltsbekken - in de winter - minimaal op 10

uur licht, zodat ze makkelijker de nacht doorkomen.

Ik heb meegemaakt dat, als ik dat niet deed bij een zeer koude nacht, deze vogels niet dood gingen van de kou, maar van de honger. Vooral als ze 's nachts gestoord worden, verbruiken ze al hun energie.

Eivoer bestaat uit:

150 gram industrieel eivoer van de welbekende merken.

5 gram Bec Food + 1 theelepel comventavis.

10 gram kuikenmestkorrel.

1 hardgekookt ei.

Bij de kwikstaarten kan men ook wat gemalen zaad erdoorheen doen. Dit aangevuld met een theelepel pinky's of miereneieren of enkele meelwormen. In de zomer laat ik de mestkorrel weg en kan men er ook kuikenop-

fokvoer voor in de plaats doen. Als er jongen zijn, kan men het eiwitgehalte verhogen bijv. door meer Bec Food. Verder is van belang dat er voldoende insecten worden bijgevoerd.

Huisvesting

De vogels komen het best tot hun recht als ze ruim gehuisvest zijn: kweekboxen van 180 x 2 x 1 om ongeveer een maat te geven. Dit omdat ze nogal beweeglijk zijn. De bodem moet van een goede bedekking voorzien zijn zoals aarde, mos, flinke laag beukensnippen, omdat ze nogal gevoelige poten hebben. Zo voorkomt men zweertjes, knobbelvorming en schurft.

Een betonnen vloer is dus niet aan te raden!

De gele kwikstaart broedt het liefst op de grond of net iets daarboven. Door

het broedgedeelte met wat pollen gras aan te kleden en wat laag struikgewas in een hoek te plaatsen verhoogt men de broedkans. De man zal dankbaar gebruik hiervan maken om op de verhoging zijn lied te laten horen.

Over het algemeen zijn het sterke vogels, maar ze hebben meer last van bacteriële ziektes naar mijn mening. Verder wil ik u zeggen dat de kweek nog maar in de kinderschoenen staat, maar dat er zich iedere keer nieuwe feiten voordoen. Ik heb hiermee de eerste aanzet willen geven. Vertel uw ervaring ook, zodat we van elkaar kunnen leren.

Tekst: J. Derison, tel. 0492-513813

Foto's: A. Reitsma en

P. v.d. Hooven.

AGAPORNIDEN EENS VAN NADEEL

De Agapornis cana

De derde en laatste in het rijtje van de agaporniden uit de seksueel dimorfe groep, de groep met uiterlijke kleurverschillen tussen man en pop. De cana is ongeveer 14 cm groot en de man heeft zijn typische parelgrijze kop, nek en borst; verder is hij overwegend groen. De pop is bijna volledig grasgroen.

Los van de specifieke kleurverschillen bezitten alle mannen van deze groep zwarte ondervleugeldekveren, bij de pop zijn die groen. Van de cana is er een ondersoort bekend nl. de Agapornis cana ablectanea. Bij deze agapornis zijn bij de man kop, nek en borst dieper grijs gekleurd met een violetachtig tintje. De algemene lichaamskleur is meer donkergroenachtig. De pop is net als de man iets donkerder gekleurd. Of er nog onderscheid te merken is bij de vogels die hier gekweekt, zijn betwijfel ik. De cana is ook de kleinste van de agaporniden en wordt beschouwd als de overgangsvorm naar de Loriculus. Het enige verschil tussen de cana en de andere agaporniden is dat deze geen rode psittacine in zijn bevedering heeft en dat de baarden van de kopbevedering de violetstructuur bevatten in plaats van de gewone blauwstructuur.

De cana werd in 1788 voor het eerst beschreven; de ondersoort werd pas in 1918 ontdekt en beschreven. De cana bewoont de kuststreken van Malagasië (vroeger Madagaskar). Ze zijn daar te vinden in de open loofbossen op de hellingen langs de kust. Ze leven in groepen en voeden zich uitsluitend met graszaden. Hoewel ze in groepsverband leven, zijn het geen koloniebroeders, want in het kweekseizoen zonderen de koppeltjes zich meestal af. De vogels nestelen in boomholten, waarin de pop als nestmateriaal stukjes hout of gras als bodembedekking gebruikt. Het nestmateriaal wordt tussen haar bevedering vervoerd.

In gevangenschap zijn cana's over het algemeen iets moeilijker tot broeden te brengen. Toch zijn er altijd lief-

hebbers die erin slagen om verschillende nesten groot te brengen. Dhr. Ligtvoet en Mevr. Dings, beiden uit Nederland, hebben baanbrekend

Agapornis cana (man)

werk verricht op het gebied van de canakweek. Een vaste regel van hoe het moet, is er moeilijk op te plakken, want ik ken een aantal mensen die erin geslaagd zijn cana's te kweken en dat allemaal op hun eigen manier deden. De een gaf een gewone nestkast voor agaporniden met turf als bodembedekking, terwijl de ander een diep grasparkietennest gaf met kosvezel als nestmateriaal, weer anderen gebruiken laurierblaadjes in het nest of maakten geen gebruik van

nestmateriaal enz. Zo zie je maar dat er moeilijk een vaste lijn in te trekken valt.

Een tweetal jaren geleden konden we in de handel importcana's kopen. We kochten 4 paartjes aan. Twee koppeltjes gingen bij Herman, een ander koppeltje bij Walter en ik hield het laatste stel. Na korte tijd gingen bij Herman 3 van de vier vogels dood, oorzaak onbekend. Bij Walter werden de vogels in een kweekkooi van 80 x 30 x 40 geplaatst met het kweekblok in de kooi. Deze kooi bevond zich bij de rest van zijn agaporniden. Als nestmateriaal werd turf op de bodem gelegd. Na een aantal weken werden door de pop 4 eitjes gelegd die allemaal bevrucht bleken. Van de vier jongen die kipten, zijn er twee een dag later gestorven en zijn er nog twee in leven. Ze werden op de leeftijd van 14 dagen geringd. Na een drietal maanden stierf het mannetje en de pop werd bij een andere liefhebber tegen andere vogels geruild. Mijn koppeltje is in prima conditie, maar vertoont nog steeds geen broedneigingen. Walter en Herman voeren hun vogels een gewone commerciële zadenmengeling en bij mij krijgen ze pellets met 20% zaden. Bij Herman en Walter kregen de vogels eivoer, bij mij niet, maar dat kon ook niet de oorzaak zijn van het niet kweken aangezien de vogels geen eivoer nemen, behalve wanneer ze jongen hebben. Zo zie je maar, drie verschillende verhalen over dezelfde vogel. Veel experimenteren en veel geduld zijn beslist nodig. Hier geldt volgens mij de regel van de drie G's: Geld (om de vogels te kopen), Geduld (om resultaten af te wachten) en vooral Geluk

Inca-kaketoe

(*Cacatua leadbeateri leadbeateri*)

Over smaak valt natuurlijk niet te twisten, maar persoonlijk vindt ik de Inca-kaketoe de mooiste onder de kaketoes, waarbij de sierlijke kuif hier natuurlijk de doorslag geeft.

Het geslacht *Cacatua* omvat 11 soorten en 16 ondersoorten. Van de Inca-kaketoe is één ondersoort bekend en wel *C.l.mollis*. Ze komen voor in het droge, halfwoestijn-gebied van midden Australië, met uitzondering van Noord-Oost en Zuid-West Australië. Ze forageren vaak in groepen op de grond, waar ze naar o.a. graszaden en ook knollen zoeken. Wanneer ze gestoord worden vliegen ze luid krijsend op. Om aan drinkwater te komen moeten ze soms grote afstanden afleggen.

In de broedtijd leven ze paarsgewijs, waarbij de binding tussen de man en de pop zeer hecht is. De pop legt drie of vier eitjes die om beurten door de man en de pop worden bebroed.

Gelukkig worden er tegenwoordig niet zo veel kaketoes aan een ketting op een standaard of in een kooi gehouden. Kaketoes zijn gezelschapsdieren en wil je ze houden, dan is paarsgewijs in een volière de aangewezen manier. De Inca-kaketoe wordt ook niet zo vertrouwelijk als b.v. de Goffini kaketoe, ook dat zou een reden moeten zijn om ze niet in huis te houden.

De afgebeelde vogel is een prachtig exemplaar, het rozerood van het gezicht en borst kunnen echter nog dieper van kleur zijn. Deze rozerode kleur is overigens nog veel dieper van kleur op de onderzijde van de vleugels en de staart, maar dat is helaas niet te zien. De kuif wordt in volle glorie getoond. Het opzetten van die kuif gebeurt overigens als de vogel wat geagiteerd is. Gelet op het artikel van Cyril Laubscher in *Onze vogels* van 1995 blz. 59 is de afgebeelde vogel een pop. Mannen zouden nauwelijks geel in de kuif hebben en de band is onduidelijk.

De eerste kweekresultaten zijn gemeld in 1901 in Engeland. In *Onze Vogels* van 1978 blz. 372 staat een kweekverslag van een voorspoedige kweek in Nederland. Uit dit verslag mag blijken dat de kweek eigenlijk niet zo'n groot probleem is. Het probleem is meer om een goed koppel te verkrijgen. Op de eerste plaats duurt het wel vijf jaar eer kaketoes volwassen zijn. Bovendien schijn het ook zo te zijn dat ze bij de partnerkeuze wat erg kieskeurig zijn. Soms duurt het bovendien ook nog wel enkele jaren voordat een koppel tot broeden overgaat.

Hans Klören

Er worden slechts sporadisch cana's in de handel aangeboden. Daarom hebben we er alle belang bij om toch zoveel mogelijk ervoor te zorgen dat het aantal gedomesticeerde vogels in onze volières verhoogd wordt. Toen

geweest. Het feit dat deze vogel bij zijn geboorte de gewoon groene kleur had, doet vermoeden dat het hier misschien om een afwijking of modificatie zal gaan (mutaties vererven verder, afwijkingen of modificaties niet). Toen

Fraaie, forse *agapornis cana* (pop), gekweekt door C. Ligtfoot

we in 1998 bij 750 leden van BVA een enquête hielden naar welke vogels ze in hun bezit hadden, bleek dat slechts een klein aantal (amper een 30-tal) cana's in hun collectie hadden. Niet dat het nu hopeloos gesteld is met de kweek van de cana, neen dat niet, maar we moeten toch het zekere voor het onzekere nemen.

Mutaties zijn tot op heden nog niet bekend, behalve misschien het gele exemplaar dat in Amerika te vinden is. Het gaat hier om een popje dat evenwel groen geboren werd. Na verloop van tijd werd de vogel volledig geel. Of het hier om een mutatie of om een afwijking van het verenkleed gaat, weten we nog niet, want er is van deze vogel nog geen nakweek

enkele maanden geleden Roland Dubuc, de redacteur van de ALBS, African Lovebird Society uit Amerika, in België op bezoek was vertelde hij mij van het bestaan van een blauwe cana ergens in het Midden-Oosten. Hij zou dat uit heel betrouwbare bron vernemen hebben. Hij heeft me beloofd foto's van deze vogels te bezorgen, zodra hij die in zijn bezit heeft. Dus daar hopen we maar op. De tijd zal in elk geval raad brengen.

Volgende keer gaan we de *Agapornis roseicollis* eens van nabij bekijken.

Dirk Van den Abeele
<http://go.to/lovebirds>
 Foto: P. Onderdelinden

Krokodilwachter

Pluvianus aegyptius

Vogels kijken in het gebied Starrevaart, bij Leidschendam, is altijd leuk. Vele soorten verblijven daar om even bij te komen van hun reis tijdens de voor- en najaarstrek. Soorten zoals Lepelaar, Zomertaling, Bosruiter, Zwarte ruiter, Groenpootruiter en Oeverloper zijn in het najaar vaak aanwezig. Wij waren getipt dat er twee Reuzensterns, één Witvleugelstern, drie Poelruiters en Porseleinhoentjes zaten. Deze werden dan ook allemaal gezien maar tot onze verbazing was er ook een Krokodilwachter aanwezig.

Krokodilwachter
6 augustus 1999,
Starrevaart, Leidschendam

Deze soort, afkomstig uit centraal Afrika, is geen trekvogel en dus voor een vogelaar niet zo interessant, maar de vogel is wel erg fraai getekend! Daarom heb ik toch wat foto's genomen. Krokodilwachters zijn over het algemeen standvogels, maar als het waterniveau te hoog wordt, vertonen ze trekgedrag. De meest noordelijke waarnemingen zijn uit: Libië, Israël en de Canarische eilanden. Meestal tam en goed te benaderen. Het exemplaar van Starrevaart vertoonde dit gedrag ook.

Bijzonder broedgedrag

De eieren worden op ongeveer 3 mm onder het warme zand begraven. Deze worden dan gekoeld door de volwassen vogels die regelmatig met vochtige bulkveren op het zand gaan zitten. Vanaf de eerste dag uit het ei zijn de kuikens erg kwetsbaar. Ze worden door hun ouders als er gevaar dreigt, net als de eieren onder nat zand begraven.

Dit gedrag duurt ongeveer drie weken. Door deze bijzondere broedmethode zijn de vogels in staat om hun eieren en jongen te verzorgen op plaatsen waar andere soorten zouden uitdrogen en verbranden.

Het komt regelmatig voor dat wij een ontsnapte vogel (zonder ring) waarnemen. Soms weet je zeker wanneer de vogel wild of ontsnapt is, maar vaak ook niet. Hieronder een kleine opsomming van soorten die wij tegenkomen in het veld:

- Herdersplevier
- Renvogel
- Sporenkievit
- Langstaartroodmus
- Palla's Roodmus
- Daurische Spreeuw
- Perzische Roodborst
- Chinese Appelvink
- Vale Woestijnvink
- Indigogors
- Haakbek
- Roodvoorhoofdkanarie
- Div. soorten Bulbuuls
- Witvleugelleuwerik
- Jufferkraanvogel
- Purperkoet
- Halsbandparkieten

Van deze laatste soort vliegen er ondertussen al honderden rond in Nederland. Over eenden maar te zwijgen, die zien we in alle soorten en maten.

Foto's en tekst: René van Rossum

Literatuur:

Marchant, John 1986
Shorebirds: an identification guide to the waders of the world.

Toerako

Het is nog niet zo lang geleden dat er koningen zijn geweest in zwart Afrika, die hadden bepaald, dat alleen zij het recht hadden zich te tooien met de rode veren van bepaalde Toerako's. Zij die de euvele moed hadden dit decreet te trotseren en zich toch met de verenpracht op feesten te vertonen om aldus met deze uitzonderlijke verenpracht indruk te maken kon er zeker van zijn dat hij zijn doodvonnis had getekend.

Dergelijke despoten lieten niet met zich spotten. Gelukkig is daar verandering in gekomen, hoewel je aan de hand van de gegevens sterk gaat twifelen aan de oprechtheid van sommige bestuurders.

Wat wel gebleven is, is de pracht van de intense schoonheid van de verenpracht van bepaalde Toerako's, als zij in de vlucht dat intense rood laten zien. Over die kleur heeft er zich in het verleden een mythe ontwikkeld, die zelfs heden ten dagen bij sommige mensen nog steeds heeft post gevat, namelijk dat de kleur door de vele regens weggespoeld kan worden. Deze theorie kan naar het rijk der fabelen worden verwezen. De Toerako's bezitten twee soorten pigment, de rode touracin en de groene touracoverdin, die zorgt voor een groenkoperen kleur. Twee elementen die bij geen enkele andere vogel van het dierenrijk aangetroffen wordt. De kolibriën bezitten weer een geheel ander kleur effect, door de breking van het licht waardoor steeds een geheel ander kleur effect teweeg wordt gebracht, maar dit terzijde. Het is inderdaad een bijzonder gegeven en als u het fijne hiervan wilt weten, raad ik u aan het hoofdstuk over de Toerako's in Handbook of the Birds of the World (volume 4) aandachtig te bestuderen.

In dit artikel moet ik me beperken met een paar korte zinsnedes om dit bijzondere aspect onder uw aandacht te brengen. Door onderzoek heeft men kunnen vaststellen dat heftige en

langdurige regenbuien geen enkele invloed op de kleur hebben. Alleen in een alkali oplossing wordt de kleur aangetast.

De totale familie bestaat uit 23 soorten, met de ondersoorten meegeteld is de gehele Toerako familie niet groter dan 38 verschillende vogels.

Het is voor deze vogelgroep zeer opmerkelijk dat er na 1800 geen enkele Toerako door bejaging, vangen en het verdwijnen van belangrijke stukken va hun blootoep van het toneel is verdwenen. Natuurlijk staat de groep er in zijn geheel niet zo rooskleurig voor, twee soorten zijn sterk bedreigd. Die omstandigheid danken zij voornamelijk aan het kleine gebied waarin zij leven. Juist dat stuk staat sterk onder druk van menselijke kolonisatie.

De meest bedreigde soorten zijn de Bannerman Toerako (*Touraco bannermani*) en de Ruspoli Toerako (*Touraco ruspolii*). Het kleine gebied waarin zij leven schijnt hun noodlottig te worden, voor de eerst genoemde vogelsoort heeft men een reddingsplan in het leven geroepen. Een grote bospartij probeert men nu door beveiliging te beschermen en de vogels de rust te bieden om zich ongestoord voort te planten. De vooruitzichten voor de Ruspoli's Toerako schijnt wat gunstiger te zijn. Recente onderzoeken hebben uitgewezen dat deze soort toch wat algemener in het gebied voorkomt. Het is goed dat de internationale gemeenschap het reilen en zeilen van deze vogel geen

moment uit het oog verliest om maatregelen te nemen, zodra de toestand daarom vraagt.

De internationale Toerako Society afgekort ITS heeft zijn bakermat in Engeland en is van daaruit verbreed in verschillende landen van Europa. Het totale leden bestand bedraagt 166. Dat is bedroevend weinig als u bedenkt dat Frankrijk, Duitsland en Denemarken ieder met slechts drie leden zijn vertegenwoordigd. Nederland doet het wat beter met 35 en de UK telt 87 leden. Juist door middel van een tijdschrift dat 2 keer per jaar verschijnt kan men veel opsteken, wat voor het houden van Toerako's van wezenlijk belang is.

BRONVERMELDING

- *The complete book of Southern African Birds*
- *The birds of West & Equatorial Africa (By David Bannerman)*
- *Encyclopedie voor de vogelliefhebber, door A. Rutgers*
- *Handbook of the Birds of the World*
- *Tijdschrift onze vogels (jaargang 1988)*
- *Grzimek het leven der dieren, Vogels 2.*

Roodkuif Toerako

Latijns: *Tauraco erythrolophus*
Engels: Red-crested Turaco
Duits: Rotschopfturako

Groene Toerako

Latijns: *Tauraco persa*
Engels: Green Turaco
Duits: Guineaturako.

Deze toerako springt eruit door zijn bloedrode kuif getooid met een wit randje. Door zijn fraai gemoduleerde kleurenpatroon is hij een van de mooiste en kleurrijkste Toerakos. Zelfs de snavel is een glanspunt in de totale verschijning. Vandaar dat hij in de avicultuur zeer geliefd is.

Zijn domicilie ligt grotendeels in de Kongo en Angola. Hoewel het geen bedreigde soort is, blijft waakzaamheid geboden. Over de levenswijze van de Roodkuif Toerako in de vrije natuur is men nog maar weinig te weten gekomen. Het is een uitdaging voor de houders van deze Toerako zijn gedragingen goed te bestuderen.

De Groene Toerako heeft een kuif van een kwajongen die dagen vergeten heeft zijn haren te kammen. Er zijn van de Groene Toerako drie ondersoorten bekend. De buffoni, de persa en de zenkeri. Ze zijn voornamelijk te onderscheiden aan het witte streepje onder het oog. Bij alle zit zijwaarts van het oog tussen de snavel een opvallende witte vlek. De persa heeft onder het oog een vrij ver doorlopende witte streep, die de buffoni geheel mist. De zenkeri heeft een kortere oogstreep. In de gebieden waar zij voorkomen zijn ze rijkelijk vertegenwoordigd. Die gebieden liggen in het Westelijk deel van Afrika. Volgens de gegevens uit het Handbook of the Birds of the World komen in Gabon van een legsel van twee eieren slechts één vogel tot wasdom. Het tweede jong is zeer spoedig verdwenen.

Reuzen Toerako

Latijns: *Corythaeola cristata*
Engels: Great Blue Turaco
Duits: Riesenturako

Deze vogel, met een groot verspreidingsgebied, vanaf de woudgebieden in westelijk Afrika totaan de Noordelijke bospartijen van Noord Angola en de beboste ravijnen van Kameroen, tot in Nigeria.

In West-Afrika heeft hij de bijnaam van "the Peacock" gekregen, vertaald is dat "de Pauw". In de Kongo noemen ze hem de "Faisan Bleu". Als de lokale bevolking de kans krijgt er een paar met pijl en boog te bemachtigen dan wordt er een feestmaal voorbereid. Doordat ze moeilijk zijn te acclimatiseren zijn er maar weinig kwekers die de Reuzen Toerako in hun bestand hebben. Het totaal aanwezige vogels is op een hand te tellen. Nederland heeft er één (Dongemond Animals bv.) en die is hier afgebeeld.

Witwang Toerako

Latijns: *Tauraco leucotis*
Engels: White-cheeked Turaco
Duits: Weissohrturako

Het gebied waar de Witwang Toerako het meest voorkomt is in de berggebieden van Ethiopie, waar ze worden aangetroffen in de wouden waar veel cypressen groeien. Daarentegen zijn de Witwang Toerako's die hun domicilie in Eritrea hebben bepaald niet kieskeurig en komen in verschillende bosgebieden voor. Het oog van de witwang heeft een fraai uiterlijk, dat bij geen enkele Toerako zich zo duidelijk aftekent. Rond het bruin-gekleurde oog heeft zich een helder karmijnrode naakte oogring gevormd. Het bovenste ooglid vertoont tevens een reeks langwerpige uitsteeksels die het ooglid een apart cachet geven. In de avicultuur wordt met succes jongen groot gebracht. Het legsel bestaat uit twee witte eitjes. De broedduur is gemiddeld 24 dagen en wordt door beide partners trouw vervuld. Voor de jongen geslachtsrijp zijn gaat er zeker drie jaar voorbij, maar U moet niet teleurgesteld zijn als zij zich pas in het vijfde jaar aan de voortplanting gaan wijden.

Witkuif Toerako

Latijns: *Tauraco leucolophus*
Engels: White-crested Turaco
Duits: Weissshaubenturako

De Witkuif toerako is wel een zeer opvallende vogel, vooral door zijn parmantig opstaande kuif en een donker violet veld op het voorhoofd. Het is in zijn natuurlijke woongebied een vrij schuwe vogel die voornamelijk in de bergwouden van Kameroen, in Nigeria en de rivierdalen van Uganda en Kenia te vinden is.

Het liefst houden zij zich op in de toppen van de hoogste bomen. Vooral in bomen die overwoekerd worden door klimplanten en lianen. Zijn voedsel bestaat uit een rijke scala aan vruchten die het jaargetij voor hem in petto heeft. Daarnaast is zijn menulijst vrij uitgebreid met pas ontluikende knoppen van bomen en struiken, ook bloemhoofdjes worden met graagte verorberd. In de avicultuur is het een zeer geliefde vogel. Het is verheugend te melden dat er steeds meer jongen bij kwekers geboren worden. Het uit de natuur vangen wordt daardoor minder dringend en dat is een belangrijke stap in de goede richting om die vogels een goede toekomst te waarborgen in hun oorspronkelijk domein.

Hartlaub Toerako

Latijns: *Tauraco hartlaubi*
Engels: Hartlaub's Turaco
Duits: Seidenturaco

De Hartlaub Toerako is de meest algemeen voorkomende vogel in de avicultuur. Het belangrijkste gebied waar de Hartlaub wordt aangetroffen ligt in het hooggebergte van Kenia, Oost-Oeganda, N-Tanzania, terwijl hij eveneens wordt gezien in het berggebied van de Kilimanjaro. Van alle Toerakos heeft de Hartlaub de kortste broedduur van 16 tot 18 dagen. Het nest vertoont veel overeenkomst met die van duiven, dat zo doorzichtig is dat je van onder door de takjes van het nest de eieren kunt zien liggen. In de avicultuur kunnen de Hartlaubs een vrij hoge leeftijd bereiken van gemiddeld 25 jaar, maar uitschieters van ongeveer 40 jaar behoren tot de mogelijkheden.

Van de Hartlaub is bekend dat de ouders tijdens het voeren aan de jongen graag wat rupsen, motten en bijen naast een vruchtenallerlei in hun voerprogramma opnemen. Datzelfde heeft een kweker vermeld in zijn verslag gemeld in 'Onze Vogels', met de mededeling dat hij tijdens het grootbrengen door het ouderpaar grote hoeveelheden regenwormen had verstrekt.

Schalowi Toerako

Latijns: Tauraco schalowi
Engels: Schalow's Turaco
Duits: Schalowturako

Livingstone Toerako

Latijns: Tauraco livingstonii
Engels: Livingstone's Turaco
Duits: Livingstoneturako

De Schalowi Toerako lijkt als twee druppels water op de Livingstone Toerako. Als u goed oplet valt de lange puntig gevormde kuif van de Schalowi Toerako direct op. Dat is dan ook het meest in het ooglopende verschil.

Door de nauwe verwantschap met de Livingstone Toerako kan er in de avicultuur vrij makkelijk een kruising ontstaan. De rechtgeaarde houder van deze vogels, zal een dergelijke verbastering van de soort ten stelligste afkeuren. In de natuur zal dit niet zo gauw plaats vinden omdat de Livingstone voornamelijk in Mozambique en Zimbabwe zijn habitat heeft en de Schalowie Toerako in een groot gebied van Zuid-Afrika te vinden is, nl. Angola Zaire Zimbabwe en Tanzania. Het Legsel van de Toerako bestaat uit twee ovaal gevormde dof witgekleurde eitjes. In de avicultuur wordt met wisselend succes jongen groot gebracht, vooral onverwante paren samengesteld uit jongen geboren in de avicultuur geven de meeste kans van slagen. Die fiere puntig gevormde kuif staat niet altijd zo statig opgericht. Wanneer hij zich geheel op zijn gemak voelt valt de kuif naar voren als een treurwieg.

Het onderscheid tussen de Livingstone Toerako en de Schalowi Toerako is duidelijk zichtbaar in de kuif. De laatste heeft een veel langere en spits toelopende kuif. Er zijn drie ondersoorten bekend. De Livingstonii heeft een glad lopende spits toelopende kuif, terwijl de Leichenowi op het einde van de kuif een toefje heeft dat wat langer is dan de regelmatig toelopende kuif van Livingstone's. Hun voorkomen ligt hoofdzakelijk in het oosten van Afrika, in Mozambique met een uitloper naar Tanzania. De habitat vindt men in het kustgebied en de eeuwige groene bergwouden waar zij in het dichte gebladerte zich een veilig heenkomen verschaffen. Het nest is ook daar te vinden en stelt in wezen niet veel voor. Het is iets beter van constructie dan men van de meesten Toerakos gewend is. Het legsel bestaat uit tweeivoorkleur getinte eieren. Het geluid dat zij voortbrengen, vooral tijdens zonsopgang en 's avonds gedurende de zons-ondergang is een verdragende kear-kear-kear. Luid achter elkaar uitgestoten Zodra er een begint nemen andere vogels op gehoorafstand de falkel over en laten zich niet onbetuigd.

De bonte vliegenwanger

Deze vogel is een typische zomervogel. Hij arriveert pas eind april en trekt in augustus al weer weg naar tropische streken. Hij broedt slechts één keer, maar legt soms wel een vervangingslegsel.

Lang heeft er in de boeken gestaan dat de pop bruinwit is en de man zwartwit. Dat is niet juist. Er zijn meerdere rassen en bij ons zijn beide vormen mogelijk. Er zijn zelfs overgangsvormen. De pop is echter altijd bruin met wit.

Het nest wordt gebouwd in een nestkast of soortgelijke natuurlijke holte. Dit is dus anders dan bij de grauwe vliegenwanger: die gebruikt halfopen holtes.

Ik heb een geval meegemaakt van veelwijdij. Dezelfde man had zowel vóór als achter een boswachterwoning een vrouwtje met jongen. Hij was ook een voorbeeldige vader, want hij sjuuwde zich voor beide nesten flink uit de naad. Deze bewuste man was overigens echt zwart met wit.

Bonte vliegenwangers zijn echte insectenetters. Ze leven van allerlei insecten en spinnen. In de nazomer eten ze ook wat bessen, vooral vlak voor de trek. Ze slaan dan ook flink wat vet op voor onderweg. Ze overwinteren ten zuiden van de Sahara.

Tekst en foto: Peter Otten

